

Till
Länsstyrelsen
i Stockholms län

Ansökan om utvecklingsmedel till tidiga insatser för barn och ungdomar i riskzonen – en samverkansmodell för skola, socialtjänst och barnpsykiatri.

Bakgrund och syfte

En av socialtjänstens viktigaste uppgifter är att främja goda och trygga levnadsförhållanden för barn och unga och i nära samverkan med föräldrar sörja för att barn och ungdom som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och det stöd som de behöver.

Ett tidigt samarbete mellan socialtjänst och andra samverkansparter när det gäller barn och unga i riskzon och deras föräldrar är något som uppmärksammas alltmer under senare år. Flera forskningsrapporter har påtalat det förebyggande och preventiva arbetet bland unga som en framgångsfaktor för att bryta ett ogynnsamt beteende.

Under hösten 2008 inbjöd barn- och ungdomspsykiatri (BUP) i Globen, skolor och socialtjänst till en samverkansgrupp kring ”hemmasittare” i syfte att uppmärksamma problematiken och att tidigt hitta sätt att samarbeta kring dessa barn och ungdomar.

I stadsdelen Enskede-Årsta-Vantör finns idag ett 15-tal kommunala skolor och ytterligare ett antal friskolor. Samarbetsgruppen har konstaterat att antalet ”hemmasittare” ökat alltmer. Att bli ”hemmasittare” är en allvarlig risksituation som leder till ett samhälleligt utanförskap. De bakomliggande orsakerna kan vara många och ha en komplex natur. Exempel som kommit fram under arbetets gång är inlärnings- och koncentrationssvårigheter, mobbning, neuropsykiatriska funktionshinder, ångestproblematik, spelberoende och dysfunktionella familjeförhållanden som beroendeproblematik, våld, psykisk ohälsa, bristande omvårdnad och asocialitet hos föräldrar.

Skolan är navet för barnen och har grundansvaret när frånvaroproblematik uppstår. Om skolan inte lyckas bemästra problemet inom en mycket kort tidsram är det angeläget att se svårigheterna ur ett sammanhangsperspektiv.

För att inte permanenta svårigheterna hos barn och ungdomar behöver olika stöd- och hjälpinsatser samverka. Utifrån begränsade resurser finns en stor risk att sammanhangsperspektivet tappas bort. Avgränsningar i ansvarsområden används på ett för barnet/ungdomen destruktivt sätt. Det är viktigt med ett helhetsperspektiv och att komplexiteten och växelverkan mellan barnets uppväxt och skolmiljö och egen problematik synliggörs.

Vi vet att stor frånvaro från skolan är en faktor som kan leda till andra oönskade beteenden senare i livet, inte sällan leder stor frånvaro till ett liv med droger och brottslighet som följd. Skola och socialtjänst får allt oftare kritik för bristande insatser för barn och ungdomar i riskzonen, dels för att inte ta tag i problem som uppstår, dels för att ungdomar faller mellan stolarna. Problemen skjuts mellan skola och socialtjänst. All forskning idag slår fast att elever som inte deltar i undervisning riskerar att inte uppnå de mål som skolan ställer, de riskerar också sin sociala utveckling och hamnar ofta i miljöer som leder till riskbeteenden.

Socialtjänsten har enligt lag en roll som initiativtagare till samverkan och ska enligt Stockholms stads åtaganden öka det förebyggande och tidiga arbetet med barn och ungdomar. Enligt de mål som finns i Enskede-Årsta Vantörs verksamhetsplan ska arbetet med barn och föräldrar ske i hemmiljö och i nära samverkan med andra parter. Samverkan mellan föräldrar, skola, socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri påtalas ofta för ett gott resultat i samband med elever som har svårigheter som nämnts ovan.

Beskrivning av insats

Socialtjänsten vill nu tillsammans med skolor i Enskede-Årsta-Vantör och barn och ungdomspsykiatri(BUP) i området samarbeta kring att försöka minska antalet ”hemmasittare”.

Vårt arbete ska rikta sig till elever som har en frånvaro på 20 % eller mer. Samarbetet sker mellan skola och föräldrar i första hand. Socialtjänsten och barn- och ungdomspsykiatri kan utifrån sina respektive utgångspunkter komplettera skolans bedömning. Målsättningen är att bryta trenden med ett ökat antal ”hemmasittare” genom att tidigt uppmärksamma frånvaro och sätta in relevanta insatser

Föräldrarna informeras på föräldramöten och via brev om samarbetet mellan skola, socialtjänst och BUP. En projektgrupp med representanter från socialtjänst, utbildningsförvaltningen och barn- och ungdomspsykiatri utgör grunden för arbetet. Projektgruppens uppgift är att vara initierande och samverkansskapande. Projektgruppen består av en samordnare, en speciallärare, en familjebehandlare från socialtjänsten och en behandlare

från BUP. Deras uppgift är att tillsammans med projektledaren/samordnaren:

- Kartlägga svårigheternas omfattning och spridning i olika åldrar
- Identifiera och beskriva uppkomstmekanismer
- Tydliggöra varje huvudmans ansvarsområden
- Utarbeta riktlinjer och rutiner för samverkan
- Utveckla metoder för stöd och behandling

Skolorna föreslås involvera projektgruppen så snart de behöver insatser utanför skolan. Projektledaren/samordnaren ska tillsammans med minst en i projektgruppen med kort varsel kunna delta i en elevvårdskonferens tillsammans med familjen. Syftet är att snabbt kunna sätta in resurser från socialtjänst och/eller BUP för att möta familjens behov. Projektgruppen kartlägger tillsammans med familjen elevens behov. Förutom att på det sättet direkt bidra till att insatser sammanlänkas har projektgruppen även andra uppgifter. Inledningsvis ska de förankra idén med projektet samt samla in synpunkter och behov.

Representanterna i projektgruppen behöver ha kulturkompetens och kunskap om varandras ansvarsområden. Som speciallärare kan man under och efter planerade insatser vara den som bäst kan bidra i samarbetet med barnets skola. Familjebehandlaren från socialtjänsten ska kunna bidra med att hålla i nätverksmöten och även stödja familjen med olika insatser samt vara en länk till socialtjänstens myndighetsutövande enhet. Projektledaren ska tillsammans med projektgruppen ha ansvar för utvärdering av projektet och se till att det finns rutiner och en stabilitet kring samarbetet kring barn med ”hemmasittarproblematik” när projektet är avslutat..

Projektgruppen ska också göra en avslutande kartläggning för att se om antalet hemmasittare har minskat och om möjligt sätta det i relation till vilka insatser som gjorts för barn som återgått till skolan.

Målgrupp

Målgruppen är hemmasittare där riskgruppen identifieras som elever med mer än 20 % frånvaro från skolan oavsett om det gäller ströfrånvaro eller sammanhängande frånvaro utan giltigt skäl. Vagabondering i skolans lokaler är inkluderad.

Genomförande och metod

Projektet genomförs under tiden 15 augusti 2009 – 15 augusti 2010

Förväntat resultat

Projektet förväntas leda till ett minskat antal hemmasittare och att föräldrar hittar verktyg och möjligheter för att stödja sina barn att gå i skolan. Skolan, socialtjänsten och BUP förväntas tillsammans skapa en metod som gör det lättare att samverka.

Att tidigt uppmärksamma ”hemmasittare” förväntas leda till minskat lidande för barn och föräldrar samt att hitta stöd och hjälpinsatser i ett tidigare skede.

Referensgrupp

Projektet följs av en referensgrupp bestående av representanter från skola, socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri.

Implementering i ordinarie verksamhet

För att erfarenheterna från projektet ska stanna kvar i organisationen kommer inga nya medarbetare att anställas i projektet.

Projekttid

Projektet påbörjas den 15 augusti 2009 och avslutas ett år senare

Utvärdering/Uppföljning

Projektet kommer att dokumenteras under hela projektperioden så att projektet kan bidra till utveckling av arbetsmetoden och till en verksamhetsutveckling i det ordinarie arbetet.

Uppföljning sker kontinuerligt tillsammans med projektledare/samordnare och berörda skolor, socialtjänst och BUP. Skriftlig uppföljning och information sker genom projektledare. Skolor och projektledare för en noggrann statistik.

Utvärdering sker de två sista månaderna av projekttiden.

Nämndprotokoll inkommer i mitten av maj 2009.

Projektbudget

Huvudman: Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Projekt: Samverkan skola, socialtjänst och BUP för att minska antalet hemmasittare.

Ansvarig kontaktperson: Margreth Hollbrant

Budgeten avser tiden: 2009-08-15 till 2010-08-15

Projekttid: 15 augusti 2009 till 15 augusti 2010

Kostnader

Personalkostnader inkl. sociala avgifter	1.160. 000 tkr
1 samordnare	
0,40 familjebehandlare	
0.40 speciallärare	
0,20 psykolog (BUP)	

Planerade aktiviteter/föreläsningar	25.000 kr
-------------------------------------	-----------

Andra kostnader	
<i>Lokalkostnader inkl.dator</i>	200.000 tkr

<i>Utbildning/handledning</i>	40.000 tkr
-------------------------------	------------

Totalsumma projektkostnader	1.425.000 kr
------------------------------------	---------------------

Finansiering

Egen insats	712.500 kr
-------------	------------

Sökt projektbidrag från Lst	712.500 kr
------------------------------------	-------------------

Nämndprotokoll inkommer senare.